

K E N D E L S E

afsagt den 9. januar 2020 af Vestre Landsrets 5. afdeling (dommerne Linda Hangaard, Cecilie Maarbjerg Qvist og Anne Knie Andresen (kst.) med domsmænd)
i V.L. S-0721-19

Anklagemyndigheden
mod

D

Født november 1990

(advokat Claus Bonnez, Aarhus)

Den påkærede kendelse er afsagt den 20. marts 2019 af Retten i Herning (sagsnr. 99-524/2019).

Påstande

Kendelsen af kæret af D med påstand om, at den foranstaltning, der er idømt ved Retten i Hernings dom af 21. november 2013, ophæves, subsidiært at længstetiden for opholdet i institution ikke forlænges. Der er desuden nedlagt påstand om, at D's ophold på institutionen Bostedet1 skal medregnes i længstetiden for ophold i institution.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Supplerende oplysninger

Af udtalelse af 17. december 2019 fra overlæge X3 , Regionspsykiatrien Midt, Klinik for Retspsykiatri, fremgår bl.a. følgende:

”Aktuelt psykiatrisk:

Siden udskrivelsen fra psykiatrisk afdeling den 11.10.2019 har der været ugentlig kontakt til D ved hjemmebesøg fra primær kontaktperson fra Klinik for Retspsykiatri, denne kontakt er nu sat ned til hver 14. dag, men med telefonisk kontakt de uger, hvor D ikke har fysisk kontakt. D har accepteret at møde myndighedsrådgiver fra kommunen med henblik på at få bostøtte. D samarbejder om kontakten til Klinik for Retspsykiatri og forsøger ligeledes at samarbejde om hjælp fra kommunal side. Det vurderes, at D fremadrettet vil have brug for kommunal støtte til at opretholde egen bolig. Der er ikke tilkommet nye sigtelser til undertegnedes kendskab.

D er fortsat ikke i medicinsk behandling og vurderes ej heller at ville have effekt af dette i aktuelle mentale tilstand.

Konklusion:

D har diagnosen Aspergers syndrom, hvilket er en varig lidelse indenfor autismspektret, som ikke kan medicinsk behandles, men som til tider kræver massiv pædagogisk støtte.

D er nyligt udskrevet fra et længerevarende ophold på psykiatrisk afdeling til egen lejlighed. Han forsøger at samarbejde omkring igangsættelse af bostøtte fra kommunal side, hvilket er meget positivt, dog vurderes den sociale situation aktuelt skrøbelig på grund af den nylige flytning.

Der vurderes ikke at være et medicinsk behandlingsmæssigt hensyn til opretholdelse af nuværende foranstaltning, og risikoen for recidiv til kriminalitet vurderes lav, såfremt D får kommunal hjælp til dagligdagen i form af bostøtte. Risikoen vil dog altid være forøget grundet D's grundlidelse (Aspergers), som er præget af selvovervurdering af egne evner samt letvakt irritabilitet og vrede med udpræget tendens til at føle sig krænket og ude af stand til mental fleksibilitet, hvilket vil kunne give anledning til trusler og udadreagerende adfærd.

Nuværende foranstaltning anbefales derfor ophævet.”

Af udtalelse vedrørende D af 20. december 2019 fra Kriminalforsorgen fremgår bl.a., at Kriminalforsorgen er enige i overlægens udtalelse og vurderer, at der ikke er forhøjet risiko for ny kriminalitet, såfremt foranstaltningen ophæves. Foranstaltningen anbefales derfor ophævet.

Forklaringer

D har for landsretten supplerende forklaret, at han ikke længere bor på Bostedet1 . Han er på psykiatrisk afdeling i By2 , hvor han har været i omkring 1 år. Han oplever langt større frihed på psykiatrisk afdeling end på Bostedet1 . Han kan komme og gå, som det passer ham inden for et tidsrum fra ved 8-9 tiden om morgenen og

indtil kl. 20 om aftenen. Han skal bede om at blive lukket ud, da han ikke har nøglen, og han skal fortælle, hvor han skal hen, og hvornår han er tilbage. På Bostedet1 ville de forsøge at sætte tidsbegrænsninger på, og de ville vide præcis, hvornår han kom tilbage. De forsøgte at forhindre ham i at gå ud. Han er på hospitalet om natten.

Han får ikke lægelig behandling. Han taler kun med afdelingslægen under særlige omstændigheder. Han får ikke medicinsk behandling, og han har ikke samtaler med nogen. Han kan ikke komme tilbage til Bostedet1 nu. Kommunen har ikke oplyst om konkrete planer for, hvad der skal ske. Der er ikke nogen planer for, hvornår han skal udskrives fra psykiatrisk afdeling. På psykiatrisk afdeling sidder han foran computeren hele dagen. Han går ud, når han skal hente ting. Han forsøgte at gå ud, da han var på Bostedet1, men så oplevede han at få et opkald om, hvor han var henne, og at han skulle komme tilbage, ellers ville politiet blive tilkaldt.

Han fik tilbudt at bo på Bostedet1 af Kommunen, som ville give ham et alternativ til at bo hjemme hos sin mor, hvilket ikke gik så godt. Bostedet1 var et alternativ til at være indlagt. Han så Bostedet1 et halvt år før, han blev bosat der, og dengang sagde han nej. Derefter blev han indlagt, og så kom der en ansat fra Bostedet1 og spurgte, om han ville bo der. Han sagde ja for ikke at være indlagt.

Tanken er, at han skal finde sin egen lejlighed, men han har ikke noget tidspunkt for, hvornår han kan komme ud. X1, som var hans læge, har sagt, at han skal ud og finde en lejlighed. Det har den nye læge X4 også sagt. Hvis han ikke har dommen, så har han ikke et problem. Han forstår ikke, hvorfor dommen er der. Han har ikke et problem. Kommunen hjælper ikke med at finde en lejlighed. Der er kun tale om, at han skal have besøg fra psykiatrisk afdeling, ikke andre støttetilbud. Der er kun tale om besøg af X5, som er en fra psykiatrisk afdeling. Han vil se ham 1 gang om ugen, når han skal bo i egen lejlighed, og så skal det trappes ned. Han har ikke regelmæssig kontakt med kriminalforsorgen. Han ser dem kun til statusmøderne. Hans overlæge nu hedder X4. Han har kun set hende en gang. Hun tænker, at han skal finde en lejlighed, før han kan blive udskrevet. Hvis dommen bliver ophævet, vil han finde en lejlighed. Han vil tage til By3 til sin mor, hvor han bor, når han ikke er på psykiatrisk afdeling. Han bor fem dage i By3 og overnatter hos sin mor, og de skiftes til at lave mad. Der står en campingvogn ude i haven, som han overnatter i. Han er det meste af ugen i By3. Han overnatter en nat på psykiatrisk afdeling, når han har været i By3 5 nætter. Det er den sidste halvanden

måneds tid, at han har været i By3 på denne måde. Han har måske haft 7 overnatninger på afdelingen i den tid. Afdelingen ved præcis, hvor han befinder sig. De ringer nogle gange for at minde ham om, at han skal komme ind på afdelingen. Det er først for nylig, at han har kunnet tage til By3 uden at få for meget bøvl ud af det. Før det var han hele tiden på afdelingen. Han har en indlæggelse, hvor han skal være der en overnatning efter 5 dage.

D har under den fortsatte mundtlige forhandling af sagen supplerende forklaret, at han nu bor i By4. Han bor i en lejlighed på 109 kvm i midtbyen. Han modtager førtidspension. Han sidder foran skærmen hele dagen. Han har bedt kommunen om hjælp til at komme i beskæftigelse og venter på svar. Der er ikke iværksat bostøtte på nuværende tidspunkt, og han ønsker heller ikke, at der iværksættes bostøtte, da han ikke ønsker statens indblanding i sit liv. Han har visse praktiske problemer lige nu, fordi han skal have en hverdag til at fungere igen. Han diskuterer stadig med lægen og Kriminalforsorgen, om han skal have bostøtte. Kontakten til kommunen går gennem X6 fra psykiatrien. X6 taler med ham om, hvad der skal ske fremadrettet, og X6 hjælper ham også med praktiske ting. Han har ikke lyst til at have en bostøtte, men før han tager endelig stilling, vil han gerne vide, hvilket tilbud han får fra kommunen.

Han køber selv ind. Han køber nogle gange færdigretter, men laver også mad selv. Hans økonomi er fin, og han har overskud hver måned. Han har større frihed nu til at gøre, hvad han gerne vil. Han vil gerne forsørge sig selv. Han har det bedre nu, end han har haft det i lang tid. Han forsøger at komme ud og se familie og venner. Han vil gerne i gang med at spille spil med nogle, men det er lidt svært i By4.

X6 hjælper ham med praktiske ting, f.eks. at hænge en tavle op og med forsikringer. Han ønsker ikke støtte fra kommunen, men noget i stil med det, han har med X6 nu, kunne måske lade sig gøre. Han har familiemedlemmer, som kan hjælpe ham. Han har haft besøg af familie i sin nye lejlighed. Han føler ikke, at han mangler hjælp. Han ringer kun til X6, hvis han har spørgsmål i forhold til psykiatrien eller foranstaltningen. Han får ikke medicin. Han har fået medicin tilbudt på et tidspunkt, men han afslog det. Han skal blive bedre til at få gjort rent. Han skal nok blive bedre til det, men han skal lige i gang med det igen. Han kunne ikke finde på at trække på psykiatrien eller kommunen, hvis han får problemer med at få hverdagen til at fungere.

Bistandsværgen X2 har supplerende forklaret, at han har kendt D, siden D var 10 år. D valgte ham som bistandsværge i 2017, da hans tidligere bistandsværge døde. Det var tilfældigt, at det blev ham. Han har kendskab til, at D kan forlade afdelingen. Alt, hvad han hører, er, at D er afslappet, og at det går problemfrit. Han ser D mindst en gang om måneden og taler da med personalet. Reglen er 5 overnatninger ude, og så skal D have en overnatning på afdelingen. Det er en seks dages cyklus. Han fornemmer, at det går konfliktfrit. Han har ikke kontakt med D's netværk i By3. Der har været arbejdet på, at D kan få en lejlighed siden foråret, men afdelingen har opstillet nogle regler for det, bl.a. om kontakt og bostøtte, og de vil have lov til at henvende sig til viceværtten. De følger D's ønsker i forhold til, hvor han gerne vil bo. Det er de opstillede betingelser, som blokerer for, at D kan få en lejlighed, da D ikke accepterer betingelserne. Situationen har i lang tid været fastlåst. Det undrer ham, at D er indlagt, fordi han ikke kan begå sig i samfundet, fordi D har været ude i samfundet i længere tid uden konflikter. D oplever indlæggelsen som meget kaotisk, og D har brug for fred og ro. De fleste på afdelingen er sindssyge.

Bistandsværgen X2 har ved den fortsatte mundtlige forhandling af sagen supplerende forklaret, at han løbende har kontakt med D. Han har også været ude og spise med D i By4. D henvender sig til ham med spørgsmål vedrørende foranstaltningen. Han synes, at D klarer sig godt i By4. Han vurderer, at D er blevet mere moden. D's lejlighed ser ud, som man kan forvente af en ung mand, som er flyttet i lejlighed for første gang i lang tid. De basale ting er på plads, og D får købt ind. Han har talt med D om at få hjælp fra kommunen. D opfatter en bostøtte som en, der vil bestemme over ham. Han tror, at D skal opleve, at en bostøtte vil hjælpe ham på hans præmisser. D har oplevet mange tilfælde, hvor andre vil bestemme over ham, og han tror derfor, at D er lidt "håndsky". Socialtilsynet har i 2019 vurderet, at de forhold, D havde på Bostedet1, var ulovlige.

Landsrettens begrundelse og resultat

Det fremgår af straffelovens § 69 a, stk. 1, at medfører en foranstaltning efter § 69, at den dømte skal anbringes i institution, eller giver foranstaltningen mulighed herfor, fastsættes en længstetid for opholdet, der i almindelighed ikke kan overstige 1 år.

D skal efter dommen af 21. november 2013 undergive sig behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kan træffe bestemmelse om genindlæggelse. Længstetiden for opholdet i institution er efter dommen fastsat til 1 år. Den institution, som D efter dommen kan anbringes på, og hvor længstetiden er fastsat til et år, er således en psykiatrisk afdeling. Herefter og af de grunde, som er anført af byretten, tiltræder landsretten, at D's ophold på Bostedet1 ikke udgør et "ophold i institution", som er omfattet af dommen. Det forhold, at D efter det oplyste ville blive indlagt på en psykiatrisk afdeling, hvis han ikke samtykkede i at tage ophold på Bostedet1, kan ikke føre til et andet resultat.

Af udtalelse af 17. december 2019 fra overlæge X3 fra Regionspsykiatrien Midt, Klinik for Retspsykiatri, fremgår det bl.a., at der ikke vurderes at være et medicinsk behandlingsmæssigt hensyn til opretholdelse af nuværende foranstaltning, og risikoen for recidiv til kriminalitet vurderes lav, hvis D får kommunal hjælp til dagligdagen i form af bostøtte, og at foranstaltningen anbefales ophævet.

Af udtalelse af 20. december 2019 fra Kriminalforsorgen fremgår det, at Kriminalforsorgen ikke vurderer, at der er forhøjet recidivrisiko, såfremt foranstaltningen ophæves, og at foranstaltningen anbefales ophævet.

Efter disse nye udtalelser finder landsretten, at betingelserne for fortsat at opretholde foranstaltningen ikke længere er opfyldt. Foranstaltningen ophæves derfor.

T h i b e s t e m m e s:

Foranstaltningen ophæves.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsretten.

Linda Hangaard

Cecilie Maarbjerg Qvist

Anne Knie Andresen

(kst.)

Udskriften udstedes uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret,

Viborg, den 13. januar 2020

Leila Moselund Carlsen

retssekretær

Udskrift af dombogen

K E N D E L S E

afsagt den 20. marts 2019

Rettens nr. 99-524/2019

Politets nr. 4100-10171-00099-18

Anklagemyndigheden

mod

D

Født november 1990

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag, jf. retsplejelovens § 998, stk. 1, jf. § 91, stk. 2.

Ved dom af 21. november 2013 blev D fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 123. D blev dømt til behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen i forbindelse med afdelingen under udskrivning, således at Kriminalforsorgen sammen med overlægen kunne træffe bestemmelse om genindlæggelse, jf. straffelovens § 68, 2. pkt., jf. § 69. Der blev ikke fastsat en længstetid, men der blev fastsat en længstetid for D's ophold i institution på 1 år.

Ved Viborg Rets kendelse af 22. december 2017 blev ovennævnte foranstaltning opretholdt, hvilket blev stadfæstet ved Vestre Landsrets kendelse af 18. februar 2018.

D har siden den 3. januar 2014 opholdt sig på bostedet Bostedet1, og han har gjort gældende, at dommen af 21. november 2013 skal fortolkes således, at opholdet på Bostedet1 skal medregnes i længstetiden for hans "ophold i institution".

Anklagemyndigheden har den 5. februar 2019 indbragt sagen for retten.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt følgende påstande:

1. At den foranstaltning, som D er idømt ved Herning Rets dom af den 21. november 2013, opretholdes og at længstetiden for ophold i institution forlænges med 1 år, og

2. At D's ophold på Bostedet1 ikke skal medregnes i længstetid for "ophold på institution".

D har nedlagt følgende påstande:

1. At den foranstaltning, som D er idømt ved Herning Rets dom af den 21. november 2013, ophæves, subsidiært at den ændres til en mildere foranstaltning, for eksempel at der fastsættes en længstetid.

2. At længstetiden for ophold i institution ikke forlænges, og

3. At D's ophold på Bostedet1 i den konkrete sag skal medregnes i længstetiden for "ophold på institution".

Sagens oplysninger

Overlæge X1, Regionspsykiatrien, har afgivet udtalelse af 11. januar 2019. Overlægen har i udtalelsen bl.a. anført, at D "grundet aggressiv og truende adfærd talrige gange måtte indlægges i henhold til dom", at D "under indlæggelse d. 31.11.18 spyttede undertegnede behandlingsansvarlige overlæge i ansigtet", og at D siden "som dokumenteret i journalen den 18.11.18, (har) udtalt, at han fremadrettet altid vil "kvittere med en spytklat", når han ser undertegnede". Overlægen har oplyst, at D i henhold til dommen af 21. november 2013 har været indlagt på psykiatrisk afdeling i følgende perioder:

17. december 2013 - 3. januar 2014,
 16. april 2014 - 5. maj 2014,
 24. maj 2014 - 26. maj 2014,
 2. december 2016 - 23. december 2016,
 13. juli 2017 - 17. juli 2017,
 15. august 2017 - 18. december 2017,
 12. juni 2018 - 15. juni 2018,
 21. september 2018 - 24. september 2018,
 26. september 2018 - 3. december 2018,
 18. december 2018 - 23. december 2018
 og herefter siden den 26. december 2018.

Det er oplyst, at D pr. den 9. januar 2019 har været indlagt 293 dage i psykiatrisk afdeling i henhold til dommen.

Det er i udtalelsen oplyst, at D har haft ophold på bostedet Bostedet1 siden den 3. januar 2014, og at der ikke foregår lægelig ledet behandling på Bostedet1. Det er oplyst, at Bostedet1 er et bosted med høj kompetence vedrørende personer med diagnoser inden for autismespektret og udadreagerende adfærd, herunder vold og trusler. Det er videre oplyst, at "Baggrunden for at koordinationsplanen anfører at D skal

have ophold på Bostedet1 har været, at dette har været vurderet som nødvendigt for at forebygge ny kriminalitet, herunder vold og trusler mod andre. D's alternativ til at bo på Bostedet1 har været, at bo i campingvogn. Dette har ikke været vurderet forsvarligt mhp at forebygge ny kriminalitet".

Overlæge X1 har i udtalelsen af den 11. januar 2019 vurderet, at der er betydelig risiko for tilbagefald til ny kriminalitet, hvis foranstaltningen ophæves, og at der er behov for fastsættelse af ny længstetid for ophold.

Kriminalforsorgen har i udtalelse af 11. januar 2019 anført følgende:

"Kriminalforsorgen deltager i lægesamtaler i klinik for retspsykiatri, det er dog en stor udfordring da D på intet tidspunkt har vist at han vil samarbejde omkring foranstaltningen.

D erkender fortsat ikke at have en dom, og vil derfor ikke samarbejde med hverken Bostedet1, psykiatrien eller kriminalforsorgen. Der er intet der tyder på at han vil begynde at samarbejde pga. hans autistiske rigiditet.

Der arbejdes på at han på sigt kan komme ud i egen lejlighed, det skal dog nævnes at han ikke kan klare sig selv. Derfor skal der til den tid sikres, at han fortsat får støtte i dagligdagen.

Egen lejlighed er på ingen måde en ideel løsning for D, men med den rigtige støtte kan det resultere i færre konflikter end nu.

Det er derfor vigtigt at D fortsat er undergivet foranstaltningen. Kriminalforsorgen er enige i udtalelsen fra overlæge X1 og anbefaler af kriminalitetsforebyggende årsager foranstaltningen opretholdt.

..."

Overlæge X1, Regionspsykiatrien, har i en supplerende udtalelse af 25. januar 2019 udtalt følgende:

"Konklusion

D er en 28-årig mand med diagnosen Aspergers syndrom (Autismespektrumforstyrrelse) som siden 2014 er fulgt i Klinik for Retspsykiatri,

Autisme/Aspergers er et handicap, dvs. en varig forstyrrelse. D har i mange år, ifald hans særegne adfærd modsiges eller forhindres, haft tendens til truende eller voldelig adfærd.

D har aktuelt været indlagt på psykiatrisk afdeling, siden 26.12.2018. Han blev indlagt grundet truende og aggressiv adfærd. Der har sidst været vold mod andre (spyt i ansigtet) den 31.11.18.

Som nævnt er Autisme/Aspergers en varig forstyrrelse. D's behandling består først og fremmest i, på basis af miljøterapi, at mindske faren for

ny vold mod andre.

Det vurderes at det af behandlingsmæssige hensyn må anses for påkrævet, at domfældte fortsat er undergivet de idømte foranstaltning.

Det vurderes at kriminalitetsrisikoen vil forøges betydeligt hvis foranstaltningen ophæves.

Således anbefales at foranstaltningen opretholdes."

Overlæge X1, Regionspsykiatrien, har endvidere afgivet udtalelse af 7. marts 2019. Det er oplyst, at de koordinationsplaner, der har været for D i den periode, han har været på Bostedet1, er udarbejdet i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9614 af 8. november 2010 om behandlingsansvarlige og ledende overlægers ansvar for patienter, der er idømt en behandlingsdom eller en dom til ambulant psykiatrisk behandling. Der har været fremlagt kopi af koordinationsplanerne. Af den koordinationsplan, der har været gyldig siden 18. december 2017 fremgår bl.a. følgende bestemmelser:

"...

2) Ved planer om udgang fra Bostedet1, skal han fortage klare aftaler med dem om kørsel med 2 personale, og at han har en afdæmpet adfærd under kørslen.

D må således ikke forlade bostedet uden forudgående aftale. Her skal der planlægges å laves en klar aftale med henblik på tidsangivelse og på hvilken måde kontakt med bostedet skal forløbe.

3) Ved planlagte hjemmebesøg, må der være maksimalt 3 overnatninger, å tidspunkt for hjemkomst til bostedet forventes at være senest kl. 22:00 aktuelle dag.

...

5) D skal tillade at personalet kommer ind og opholder sig hos ham i lejligheden på hans bosted på mindst 2 aftalte gange i døgnet. Personale skal være min. 25 minutter inde i lejligheden for at have mulighed for samarbejde med D. D kan således bede personale forlade hans lejlighed efter 25 minutter. Der skal således være to gange i løbet af døgnet hvor personale er inde hos D i min. 25 minutter. Hvis de ikke kan få kontakt med ham, må de banke på hans soveværelsesdør.

2 gange i ugen, må D nøjes med 1. tilsyn, noget han aftaler med bostedet.

...

Pt. skal straks indlægges hvis:

...

5) Hvis han forlader bostedet uden forudgående aftale.

...

Indlæggelsestiden minimum 3 dage til observation, hvorefter mulig udskrivelse kan aftales med både Bostedet1 og Klinik for Retspsykiatri.

Overordnet set kontaktes Klinik for Retspsykiatri ved tvivl eller hvis

der er direkte brud på koordinationsplanen med henblik på at pt. indlægges i henhold til dommen.

..."

X2, der er bistandsværgen for D, har afgivet udtalelse den 28. januar 2019. Det fremgår heraf, at X2 har været bistandsværgen for D siden den 24. juli 2019. Af udtalelsen fremgår følgende:

"I hele perioden har D oplevet, at hans bo situation på Bostedet1 i By1 har været uholdbar og at D ikke trives i de meget rigide og tilfældige rammer på stedet.

Som følge af, at D har protesteret mod de oplevede meget urimelige vilkår, til dels fastsat i forskellige versioner af koordinationsplaner fra Retspsykiatrisk Klinik i By2, er D gentagne gange blevet indlagt "i henhold til dom".

Under indlæggelserne og ved udskrivningerne er der som oftest strammet yderligere i koordinationsplanen, uden der kan ses saglige argumenter for sammenhængen med "risiko for recidiv".

Eks: D er i lange perioder af indlæggelsen blevet nægtet udgang, selvom han ikke har et misbrug, han har aldrig lavet berigelses-kriminalitet, og aldrig er kommet i nogen form for konflikter når han færdes i byen. D aldrig rømmet under udgang, men har overholdt tiden punktligt.

Eks: Selvom D's besøg hos sin mor ikke har givet problemer, er der i koordinationsplanen opsat rigide begrænsninger på disse besøg. Dette gør det meget svært for D, da der er langt mellem By2 og By3 hvor moderen bor. D har ikke bil.

D har boet på Bostedet1 i 4,5 år. I denne periode har anbringende myndighed ikke haft en samtale med D. Han har således ikke haft mulighed for at fortælle, hvordan han oplever at bo på stedet.

Der har været mange møder imellem aktørerne der arbejder med D, hvor man konkluderer, at han er velanbragt. D er dog nægtet mulighed for at deltage i disse møder så han kunne have givet sin oplevelse til kende.

..."

Sagen har været behandlet på retsmøder den 20. februar 2019 og den 15. marts 2019.

D har på retsmøde den 20. februar 2019 forklaret, at ledelsen på Bostedet1 har oplyst, at han ikke må forlade stedet på grund af dommen. Det er både den gamle og den nye ledelse.

D har på retsmøde den 15. marts 2019 forklaret, at han har været på Bostedet1 siden 2014. Stedet siger, at de har høj kompetence, men han mener, at hverdagen viser noget andet. Han er for tiden indlagt på psykiatrisk afdeling. Den seneste indlæggelse skete, fordi han bad personalet på Bostedet1 skrubbe ud af hans lejlighed. Personalet har nøgle til hans lejlighed. Han mener, at det er en krænkelse af hans privatliv. Han kan ikke låse sin dør. Han kan komme og gå fra lejligheden, som han vil, men han kan ikke forhindre personalet i at komme ind, med mindre han barrikaderer hele gangen. Det er rigtigt, som det står i koordinationsplanen, at personalet kommer ind i hans lejlighed mindst to gange i døgnet. De sidder der bare. Han beder dem som regel om at gå med det samme. Han taler ikke med dem. Han mener også, at de har været inde i hans lejlighed, hvor han ikke har været der. Hvis han protesterer mod, at personalet er til stede i hans lejlighed, bliver han indlagt.

Han må gerne forlade sit værelse, men hvis han forlader matriklen, får han et opkald, og de forlanger at få at vide, hvor han er, hvor han er på vej hen og hvornår han kommer hjem. Oplyser han ikke det, bliver han indlagt. Det skete så sent som i september sidste år, hvor han, godt nok med kort varsel, tog hen til sin fætter for at opholde sig der et par dage. Det har han tidligere gjort. Selv om han ringede til Bostedet1, politi og andre instanser, blev han samlet op i By3 og indlagt, fordi han manglede at søge udgang.

Han er nu indlagt på retspsykiatrisk afdeling. Det har han været siden september 2018. Han kan forlade stedet, som han vil, men der er en forventning om, at han er tilbage inden kl. 20. Han får mere frihed på retspsykiatrisk afdeling end på Bostedet1. Det, at han kan gå ud, er f.eks. det, der tillader, at han kan være i retten i dag. Han har taget bussen. Det gjorde han også sidste gang. Hvis han havde været på Bostedet1 og var taget til retsmøde, ville han være blevet indlagt.

Han mener, at det eneste, han har gjort, der kan opfattes som truende, er, at han har "råbt vagt i gevær" over forholdene. Han har protesteret siden dag ét. På Bostedet1 er der regler, der begrænser f.eks. ytringsfriheden. På Bostedet1 må man ikke tale om, hvorfor man er der og hvad man har lavet. Det kan man tale om på retspsykiatrisk afdeling. Hvis man gør det på Bostedet1, bliver man sendt op på værelset, som om man var 8 år. Sidste gang han protesterede mod forholdene, blev han også indlagt. Han indrømmer, at han blev højlydt og hævdede stemmen, og så "røg han ind".

Det er rigtigt, at han spyttede på overlægen. Hvem ville ikke have gjort det i den situation. Hans første bekendtskab med overlægen var, at han kom ind i rummet og som det første sagde han til ham, at han skulle være der et halvt år. Ingen forklaring eller noget. Hvem ville ikke have reageret sådan ved den besked. Han blev hidsig og godt gal. Hvem ville ikke være blevet det. Han bad dog efterfølgende om at komme til at tale med overlægen. Han forstår ikke, hvorfor det står i papirerne, når overlægen valgte ikke at indberette det.

Han mener ikke, at han har været sigtet af politiet, mens han har haft sin dom.

Den nuværende plan er at få en uddannelse og et arbejde. Det har altid været planen. Hvis det ikke havde været for alle de forbandede indlæggelser, kunne han være kommet i gang. Dommen har forhindret det.

Det vil være en midlertidig løsning at bo i campingvogn, indtil han får taget uddannelsen. Han vil ikke sætte sig fast i en lejlighed, når han ikke ved, hvor han skal arbejde. Det handler om at være fremadrettet for at være klar til at flytte, hvor han skal være. Desuden vil han bagefter udleje campingvognen og få en indtægt derfra.

Han vil ikke modsætte sig, at der kommer personer i hans hjem for at støtte ham. Det, der er vigtigt, er, at han har kontrol over sin lejlighed. I bund og grund er den vigtigste årsag til konflikt, at de kommer ind i hans lejlighed to gange i døgnnet. Det er en "invasion i hjemmet". Bostedet¹ er ikke et hjem for ham. Det er et midlertidigt sted. Når han får sit eget sted, har han en forventning om, at han kan lave tingene selv. Han foretrækker f.eks. selv at handle ind og lave sin egen mad.

Han får ikke medicin. Man har forsøgt at "pådufte" ham Abilify. Han fik at vide, at hvis han ville udskrives, skulle han tage imod det. Han har ganske enkelt ikke brug for det. Han har aldrig fået medicin. Abilify er et opioidbaseret middel, der får folk til at slappe af. Det er skadeligt for folk, der ikke har brug for det, og det har han ikke. Han har spurgt adskillige læger, der altid har svaret, at det har han ikke brug for. Desværre er der solidaritet blandt lægerne, så de er ikke villige til at sige det.

Han får ingen behandling. Der er ingen samtaler med psykolog. De siger, at han får adfærdsterapi, men det består i at udsætte ham for de her mærkelige mennesker, der er omkring ham. Han omgås dem ikke. Han er i bund og grund den meste normale på afdelingen. Han vil påstå, at det skader ham at være på stedet. De andre er f.eks. skizofrene og kan finde på at råbe og skribe om natten. Det er det, de kalder adfærdsterapi. Det er sygt.

Han mener også, at han har fået en grov behandling af politiet, når han er blevet transporteret til og fra psykiatrisk afdeling. F.eks. fik han håndjern på og blev sat i venterum, da han sidst var i Retten i By², selv om han selv havde bedt om retssagen.

Han mener ikke, at han har brug for hjælp. Han er absolut velfungerende. Han bliver ophidset, når han oplever, at hans rettigheder bliver trådt på. Han slår ikke på folk. Det kan godt være, at han råber af dem, men han lægger ikke hånd på dem. Han taler ikke med Kriminalforsorgen. Han bliver stillet overfor urimelige krav. Han ser dem heller ikke ud over til netværksmøder. Han føler, at de har en ligegyldig tilgang til ham. Hvordan kan han samarbej-

de med folk, der ikke taler med ham. Han vil gerne samarbejde, men det skal ikke være på den meget invaderende måde af privatlivet, som det er nu, hvis han skal have hjælp.

Bistandsværgeren X2 har forklaret, at han kender D fra, da han arbejdede i halvandet år på Bostedet2 for ca. 20 år siden. Han var pædagog på stedet, hvor D var anbragt i 6-7 år. Han mødte D igen i 2017, hvor han blev bistandsværge for ham. Han har mødt en D, der var meget frustreret over de begrænsninger, der blev lagt på hans mulighed for at udleve sit liv. Når D reagerer, er det over begrænsninger, der bliver lagt på, hvad han kan foretage sig, og så bliver der lagt yderligere begrænsninger på D. Det har stigmatiseret ham. D reagerer på noget, han finder urimeligt.

Han ser det som en magtkamp, der har kørt for vidt. Han synes, at man glemmer, at D har en autismespektrumforstyrrelse. Der er ting, der er svære på ham at forstå, og han fungerer anderledes socialt. Bostedet1 skulle være specialiseret til at have med det at gøre, men som han ser det, har de ikke udmøntet deres faglighed i praksis. De har ikke udvist den nænsomhed, der kræves overfor en person som D.

Han har talt med Socialtilsynet. De har endnu ikke klaget til tilsynet. Han har aftalt med D, at de vil prøve med dialog. Han har også sagt til D, at hvis de skal have en dialog, er det vigtigt, at man ikke råber. Han synes, at D har lyttet til det, han har sagt, og at han er i gang med at arbejde med det.

Han har også talt med Kommunen, der er anbringende kommune. D har boet på Bostedet1 i snart 5 år, men har aldrig haft et opfølgende møde med sin sagsbehandler. Det har han problematiseret overfor kommunen. Han synes, at der er mange mennesker, der holder møde om D, men få der taler med D.

Bostedet1 er et botilbud efter servicelovens § 108. D er ikke anbragt uden samtykke. D sagde ja til botilbuddet på D for at blive udskrevet fra psykiatrisk afdeling, hvor han var indlagt et halvt år i forbindelse med dommen fra 2013.

Der står i koordinationsplanen, at der skal indgås aftaler, men Bostedet1 har tiltaget sig magten til at sige nej. For eksempel må D ikke tage hjem og besøge sin mor, hvis Bostedet1 siger nej. Det er en begrænsning, som D reagerer på, og han synes, at der mangler det faglige argument for at pålægge denne begrænsning. Der har aldrig været konflikter, i forbindelse med at D har besøgt sin mor. D har aldrig været aggressiv og truende overfor ham. Konflikterne kommer, når D oplever, at der er noget, der er urimeligt.

Lige nu er D på en almen psykiatrisk afdeling og ikke på Retspsykiatrisk afdeling. Han har den sidste måned haft adgang til at gå ned i byen selv. Han er også selv taget til retsmødet her. D har kun været i konflikt med personer, der har pålagt ham begrænsninger. Han kommer ikke i tilfældige konflikter. Han synes, at der mangler koblingen mellem de begrænsninger, D er pålagt, og "risiko for recidiv".

Der er en begyndende dialog med kommunen. På kommunen siger de, at de ikke tør holde møde med D. Det er et eksempel på, at D er blevet stigmatiseret, og at den historie, der følger ham, er, at han er farlig.

Retten's begrundelse og afgørelse

Efter bevisførelsen lægges det til grund, at D opholder sig på Bostedet1 som følge af, at han har fået et botilbud efter servicelovens § 108, og at der ikke foregår lægelig ledet behandling på stedet. Under hensyn hertil finder retten, at D's ophold på Bostedet1 ikke skal medregnes i den længstetid på 1 år, der er fastsat for hans "ophold i institution" i dommen af den 21. november 2013. Retten har her ved lagt vægt på, at selv om han som følge af de koordinationsplaner, som den behandlingsansvarlige overlæge har udarbejdet i i henhold til Sundhedsstyrelsens vejledning nr. 9614 af 8. november 2010, er og har været undergivet begrænsninger i sin bevægelsesfrihed, har han efter nærmere aftale og under nærmere angivne forhold kunnet forlade stedet. Retten har endvidere lagt vægt på, at selv om D efter den koordinationsplan, der har været gældende siden den 18. december 2017, straks skal indlægges, hvis han forlader Bostedet1 uden aftale, vil denne indlæggelse være omfattet af dommens bestemmelse om længstetiden for opholdet i institution.

D er ved dommen af den 21. november 2013 dømt for overtrædelse af straffelovens § 119, stk. 1, og § 123. Efter de foreliggende oplysninger om D og de lægelige udtalelser om, at der vurderes at være en betydelig risiko for tilbagefald til ny kriminalitet, hvis foranstaltningen ophæves, tages anklagemyndighedens påstand om at opretholde foranstaltningen til følge. Efter arten af den kriminalitet, D er dømt for, og efter de i øvrigt foreliggende oplysninger er der ikke grundlag for at ændre foranstaltningen og fastsætte en længstetid for den. Det bemærkes, at spørgsmålet om opretholdelse af foranstaltningen på nuværende tidspunkt skal forelægges for retten mindst hvert andet år, jf. straffelovens § 69a, stk. 2, jf. § 68a, stk. 2, 2. og 3. punktum.

D har pr. den 9. januar 2019 været indlagt i alt 293 dage på psykiatrisk afdeling i henhold til dommen. Han har kontinuerligt frem til nu været indlagt på psykiatrisk afdeling siden den 21. september 2018, kun afbrudt af perioderne fra den 24. september til den 26. september 2018, fra den 3. december til den 18. december 2018 og fra den 23. december 2018 til

den 26. december 2018. Efter oplysningerne om hans manglende indsigt i sin psykiske lidelse og hans tendens til truende og aggressiv adfærd finder retten, at der er et åbenbart behov for en behandling, hvor det for at forebygge kriminalitet fortsat er muligt at indlægge D . Der findes derfor at foreligge sådanne særlige omstændigheder, at der er grundlag for at forlænge længstetiden for opholdet i institution med 1 år, og anklagemyndighedens påstand herom tages herefter til følge.

Efter sagens karakter skal statskassen betale sagens omkostninger, jf. retsplejelovens § 1014a, stk. 1.

Derfor bestemmes:

D's ophold på Bostedet1 skal ikke medregnes i den længstetid på 1 år for "ophold i institution", der er fastsat i dommen af 21. november 2013.

Den foranstaltning, som D blev idømt ved dom af 21. november 2013, opretholdes.

Længstetiden for D's ophold i institution forlænges med 1 år.

Statskassen skal betale sagens omkostninger.

Charlotte Schrøder
dommer

/grm/cchot

Udskriftens rigtighed bekræftes.
RETTEN I HERNING, den 22. marts 2019

Maria Lind Pedersen
kontorfuldmægtig